

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

28 травня 2020 року

м. Київ

№ 68

Про затвердження Правил формування та використання QR-коду
для здійснення кредитових переказів

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України”, урахуваючи запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні та з метою встановлення єдиних засад використання QR-коду для здійснення кредитових переказів учасниками безготівкових розрахунків, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Правила формування та використання QR-коду для здійснення кредитових переказів, що додаються.
2. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Олексій Шабан) після офіційного опублікування довести до відома банків, небанківських фінансових установ України, а також АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “УКРПОШТА” інформацію про прийняття цієї постанови.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Сергія Холода.
4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Інд. 57

Правила
формування та використання QR-коду
для здійснення кредитових переказів

I. Загальні положення

1. Ці Правила розроблені відповідно до вимог законів України “Про Національний банк України”, “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, “Про банки і банківську діяльність”, постанови Правління Національного банку України “Про запровадження міжнародного номера банківського рахунку (IBAN) в Україні” від 28 грудня 2018 року № 162 (зі змінами) та національного стандарту України ДСТУ ISO/IEC 18004:2019 “Інформаційні технології. Методи автоматичної ідентифікації та збору даних. Специфікація символіки штрих-коду QR-коду”, затвердженого наказом Державного підприємства “Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості” від 21 грудня 2019 № 468 (далі – ДСТУ ISO/IEC 18004:2019).

2. Ці Правила визначають єдині засади формування та використання QR-коду учасниками безготівкових розрахунків для здійснення кредитових переказів та містять вимоги до елементів даних QR-коду.

3. Правила запроваджуються з метою підвищення зручності розрахунків і є уніфікованими для всіх учасників безготівкових розрахунків. Формування та використання QR-коду не є обов’язковим для здійснення кредитових переказів.

4. Учасники безготівкових розрахунків у разі використання QR-коду для здійснення кредитових переказів мають забезпечити його формування та використання відповідно до цих Правил.

5. У цих Правилах терміни та поняття вживаються в таких значеннях:

1) версія QR-коду – параметр, який визначає розмірність QR-коду – кількість модулів в обох напрямках. Може мати значення від 1 до 40 включно;

2) виправлення помилок у QR-кодi – механiзм, який дає змогу автоматично виявляти та виправляти помилки, що можуть виникати пiд час сканування графiчного вiдтворення QR-коду. Пiд час генерування та сканування QR-коду може використовуватись один iз чотирьох рiвнiв корекцiї помилок за рахунок включення спецiалiзованих надлишкових даних;

3) модуль – найменша iнформацiйна одиниця QR-коду. Розмiр сторони QR-коду дорiвнює: номер версiї QR-коду $\times 4 + 17$ модулiв;

4) QR-код (англ. quick response – швидкий вiдгук) – матричний код (двовимiрний штрих-код), який мiстить iнформацiю щодо отримувача коштів i призначений для сканування за допомогою мобiльного пристрою, сканера штрих-коду з метою швидкої та безпомилкової передачі реквiзитiв операцiї переказу коштів.

iншi термiни та поняття в цих Правилах використовуються в значеннях, визначених у законах України та нормативно-правових актах Нацiонального банку України.

II. Структура даних QR-коду

6. Характеристики символiв QR-коду, методи кодування символiв даних, формати символiв, характеристики розмiрiв, правила корекцiї помилок, алгоритм декодування посилань, вимоги до якостi продукцiї та iншi параметри визначенi стандартом ДСТУ ISO/IEC 18004:2019.

7. Стандарти кодування символiв у QR-кодi:

- 1) ISO 646 – для усiх символiв, крiм кириличних;
- 2) UTF-8 – для кириличних символiв.

8. Елементи даних QR-коду наведено в додатку 1. Приклади QR-кодiв наведенi в додатку 2.

III. Генерацiя QR-коду

9. Порядок i позначення елементiв даних QR-коду не може змiнюватись.

10. Загальний обсяг даних, якi пiдлягають кодуванню для генерацiї QR-коду, не може перевищувати 331 байт (не символiв). Перевищення може статися, зокрема, коли поля “Отримувач”, “Призначення платежу” i “Вiдображення (дисплей)” мiстять бiльшу кiлькiсть спецiальних символiв, тому що форматом

кодування обрано формат UTF-8. У цьому випадку необхідно зменшити (оптимізувати) обсяг даних в одному або кількох полях змінної довжини QR-коду.

11. Генерація QR-коду коду має бути виконана з рівнем корекції помилок “М”, тобто можливість корекції помилок або надмірності даних становить близько 15%.

12. Максимальна версія згенерованого QR-коду для версії формату 001 дорівнює 13. Це еквівалентно кількості модулів, яка дорівнює 69.

13. Використання версій QR-коду менших ніж 13 дозволяється.

IV. Відображення QR-коду

14. QR-код друкується або відображається в електронному вигляді разом із рештою платіжної інформації у разі його розміщення на рахунку (інвойсі).

15. Вміст інформації в тексті рахунку (інвойсі) та у QR-коді має бути ідентичним.

16. Чим більше даних міститься в QR-коді, тим більші його фізичні розміри. На рахунку (інвойсі) має бути зарезервовано достатньо місця, щоб відповідати QR-кодам, які містять максимальний обсяг даних. Точка прив'язки QR-коду і напрямок, у якому код зростає зі збільшенням даних, також повинні бути враховані під час позиціонування QR-коду.

17. Ширина/висота QR-коду, у якому використовуються модулі розміром 0,5 мм (X-розмір модуля коду 0,5 мм), становить приблизно 35 мм. Технічно це означає, що параметр X-dimension коду становить 0,5 мм. У разі друку QR-коду роздільна здатність принтера визначатиме точний розмір, але не рекомендується використовувати X-розмір менше 0,5 мм через можливі проблеми з друком і наступним скануванням QR-коду.

V. Сканування QR-коду

18. Інформація, що міститься в QR-коді, сканується за допомогою мобільного додатка, спеціалізованого банківського обладнання або універсального сканера QR-кодів. Дані розкодовуються як пропозиція щодо здійснення платежу, яка відобразиться в додатку мобільного банкінгу користувача або інших інформаційних системах (програмному забезпеченні).

19. Намір здійснення переказу коштів за реквізитами отримувача переказу, що містяться в QR-кодi, має бути підтверджений платником.

Директор Департаменту
платіжних систем та інноваційного розвитку

Олексій ШАБАН

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ С. ХОЛЮД
(підпис)
“ _____ ” 2020 року
(дата)

Додаток 1
до Правил формування та
використання QR-коду для
здійснення кредитових переказів
(пункт 8 розділу II)

Елементи даних QR-коду

Таблиця 1

№ з/п	Назва/призначення елемента	Довжина	Фікс./змін.	Обов'язковість	Кодування	Наповнення/зміст
1	2	3	4	5	6	7
1	Код старту додатка	23 В	Фікс.	О	А	RFU (зарезервовано для подальшого використання)
2	Службова мітка	3 В	Фікс.	О	А	BСD
3	Версія формату	3 В	Фікс.	О	А	001
4	Кодування	1 В	Фікс.	О	А	1
5	Функція	3 В	Фікс.	О	А	UСT
6	ВІС	11 В	Змін.	Р	А	Bank Identifier Code (ВІС) банку отримувача RFU (зарезервовано для подальшого використання)
7	Отримувач	70 С	Змін.	О	*	Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи/найменування юридичної особи
8	Рахунок отримувача	34 В	Змін.	О	А	Номер рахунку отримувача
9	Сума/валюта	15 В	Змін.	Оп.	А	Сума та валюта

Продовження додатка 1
Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7
10	Код отримувача	10 В	Змін.	О	А	ЄДРПОУ/реєстраційний (обліковий) номер платника податку, який присвоюється контролюючими органами, отримувача – юридичної особи; реєстраційний номер облікової картки платника податків (далі – РНОКПП) отримувача – фізичної особи; серію (за наявності) та номер паспорта отримувача – фізичної особи, якщо через свої релігійні переконання вона відмовилась від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку в паспорті
11	Ціль	4 В	Змін.	Р	А	Код цілі в класифікаторі типів платежів RFU (зарезервовано для подальшого використання)
12	Reference	35 В	Змін.	Р	А	Посилання на рахунок (інвойс) RFU (зарезервовано для подальшого використання)

1	2	3	4	5	6	7
13	Призначення платежу	140 С	Змін.	О	*	Узгодження у форматі тексту
14	Відображення (дисплей)	70 С	Змін.	Р	*	Додатковий текст

І. Пояснення до заповнення таблиці 1

1. Колонка 3 “Довжина” містить визначений або максимальний розмір елемента:

1) В – у байтах;

2) С – у символах (розмір у байтах таких елементів може залежати від вмісту елемента, оскільки кодування (наприклад, UTF-8) передбачає використання одного або кількох байтів на символ).

2. Колонка 4 “Фікс./змін.” визначає довжину елемента:

1) фікс. – фіксована, елемент завжди має бути визначеної довжини;

2) змін. – змінна, елемент може бути будь-якої довжини в межах визначеної.

3. Колонка 5: “Обов’язковість”:

1) О – обов’язковий, не може бути порожнім;

2) Оп. – опціональний, обов’язково наявний, може містити текст або бути порожнім (складатися виключно із “закінчення рядка”);

3) Р – резервний, у зазначеній версії формату має бути порожнім (складатися виключно із “закінчення рядка”).

4. Колонка 6, “Кодування”:

- 1) A – ISO 646;
- 2) * – ISO 646 або UTF-8 відповідно до значення у полі “Кодування” (для полів, у яких можуть міститися дані з різним кодуванням).

5. Закінчення рядка може бути у вигляді одного з двох варіантів: Lf або Cr + Lf. Який із варіантів використовується, визначається безпосередньо після службової мітки BCD. Закінчення рядка повинно бути однаковим для всіх рядків.

Якщо поле не містить інформації (порожнє), воно повинно містити тільки закінчення рядка.

II. Опис елементів даних QR-коду, що містяться в таблиці 1

1. Елемент “Код старту додатка”. Містить послідовність символів для автоматичної обробки даних QR-коду операційною системою пристрою, який здійснив сканування QR-коду, з метою визначення та запуску додатка мобільного банкінгу користувача. У версії формату 001 усе поле заповнюється символами “ ” (пробіл).

2. Елемент “Службова мітка”. Дані, які розкодовуються з QR-коду, починаються із символів “BCD” – “службової мітки”, після якої одразу йде закінчення рядка. Подальша перевірка вмісту QR-коду повинна включати розпізнавання та визначення закінчення рядка.

3. Елемент “Версія формату”. Версія 001 означає варіант формату № 1, версія 002 – варіант формату № 2 відповідно. Розширення елементів і функцій відбувається шляхом розроблення нової версії формату з більшим порядковим номером. Опис нової версії формату повинен міститися в новому документі або додатках до документів з описами попередніх версій.

4. Елемент “Кодування”. Значення 1 (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8...) у полі “Кодування” визначають інтерпретацію даних (кодову таблицю символів), що використовуються в полях, для яких у колонці “Кодування” таблиці зазначено символ “*”. Для версії формату 001 у полі “Кодування” повинно бути виключно значення “1”, що передбачає використання кодування UTF-8 для всіх полів, які можуть містити кириличні символи.

5. Елемент “Функція”. Функція визначається її ключовими значеннями: кредитовий переказ – Ukrainian Credit Transfer: код “УСТ” (для версії формату 001 допускається виключно значення “УСТ”).

6. Елемент “ВІС”. Для версії формату 001 поле “ВІС” зарезервовано.

7. Елемент “Отримувач”. Містить прізвище, ім’я, по батькові фізичної особи або найменування юридичної особи. Довжина значення елемента не повинна перевищувати довжину 38 символів для версії формату 001.

8. Елемент “Рахунок отримувача”. Містить номер рахунку отримувача. Довжина значення елемента не повинна перевищувати довжину елемента 29 символів для версії формату 001.

9. Елемент “Сума/валюта”. Значення в полі “Сума/валюта” є опціональним. Якщо поле “Сума/валюта” порожнє, заповнення суми має відбутися під час ініціювання платежу. Максимальне число в полі “Сума/валюта” становить 999999999.99. Якщо сума не містить дрібної частини одиниці валюти, допускається відсутність символу “.” та нулів після цього символу.

Перед сумою повинні розміщуватись три великі літери коду валюти. Єдиною валютою, доступною для версії формату 001, є гривня.

Сума має бути якомога коротшою відповідно до результуючого коду, наприклад, краще “УАНЗ”, ніж “УАНЗ.00”. Нулі попереду суми заборонені.

10. Елемент “Код отримувача”. Може містити один із трьох варіантів:

1) РНОКПП отримувача – фізичної особи;

2) серію (за наявності) та номер паспорта отримувача – фізичної особи, якщо через свої релігійні переконання вона відмовилась від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомила про це відповідний контролюючий орган і має відмітку у паспорті;

3) ЄДРПОУ/реєстраційний (обліковий) номер платника податку, який присвоюється контролюючими органами, отримувача – юридичної особи.

11. Елемент “Ціль”. Зарезервовано для подальшого використання.

12. Елемент “Reference”. Зарезервовано для подальшого використання.

13. Елемент “Призначення платежу”. Містить інформацію про платіж у текстовій формі.

14. Елемент “Відображення (дисплей)”. Містить текст, призначений для виведення на дисплей або друку. Цей текст не включається до даних операції переказу коштів і має бути показаний користувачеві після розкодування QR-коду. Крім того, цей текст у незмінному або зміненому вигляді може використовуватись у системах обробки даних для деталізації даних операції.

Додаток 2
до Правил формування та
використання QR-коду для
здійснення кредитових переказів
(пункт 8 розділу II)

Приклади QR-кодів

Таблиця 1

Оплата комунальних послуг

№ з/п	Вміст поля		Назва поля
	текст	HEX	
1	2	3	4
1		20 0D 0A	Код старту дodatка
2	BCD	42 43 44 0D 0A	Службова мітка
3	001	30 30 31 0D 0A	Версія
4	1	31 0D 0A	Кодування
5	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
6		0D 0A	ВІС
7	ПрАТ АК “Водопостачання”	D0 9F D1 80 D0 90 D0 A2 20 D0 90 D0 9A 20 C2 AB D0 92 D0 BE D0 B4 D0 BE D0 BF D0 BE D1 81 D1 82 D0 B0 D1 87 D0 B0 D0 BD D0 BD D1 8F C2 BB 0D 0A	Наймену- вання юридичної особи
8	UA7832266900000260050 12107132	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 30 30 35 30 31 32 31 30 37 31 33 32 0D 0A	Номер рахунку
9	UAH576.45	55 41 48 35 37 36 2E 34 35 0D 0A	Сума/валюта
10	40723825	34 30 37 32 33 38 32 35 0D 0A	ЄДРПОУ
11		0D 0A	Ціль

1	2	3	4
12		0D 0A	Reference
13	Оплата за червень 2019, вул. Свободи 1, кв. 24, Петренко С. І. Показання лічильника 23578,3	D0 A1 D0 BF D0 BB D0 B0 D1 82 D0 B0 20 D0 B7 D0 B0 20 D1 87 D0 B5 D1 80 D0 B2 D0 B5 D0 BD D1 8C 20 32 30 31 39 2C 20 D0 B2 D1 83 D0 BB 2E 20 D0 A1 D0 B2 D0 BE D0 B1 D0 BE D0 B4 D0 B8 20 31 2C 20 D0 BA D0 B2 2E 20 32 34 2C 20 D0 9F D0 B5 D1 82 D1 80 D0 B5 D0 BD D0 BA D0 BE 20 D0 A1 2E D0 86 2E 20 D0 9F D0 BE D0 BA D0 B0 D0 B7 D0 B0 D0 BD D0 BD D1 8F 20 D0 BB D1 96 D1 87 D0 B8 D0 BB D1 8C D0 BD D0 B8 D0 BA D0 B0 20 32 33 35 37 38 2C 33 0D 0A	Призначення платежу
14		0D 0A	Відобра- ження (дисплей)

Таблиця 2

Купівля товарів

№ з/п	Вміст поля		Назва поля
	текст	HEX	
1	2	3	4
1		20 0D 0A	Код старту додатка
2	BCD	42 43 44 0D 0A	Службова мітка
3	001	30 30 31 0D 0A	Версія
4	1	31 0D 0A	Кодування
5	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
6		0D 0A	ВІС
7	ТОВ "Будматеріали"	D0 A2 D0 9E D0 92 20 C2 AB D0 91 D1 83 D0 B4 D0 BC D0 B0 D1 82 D0 B5 D1 80 D1 96 D0 B0 D0 BB D0 B8 C2 BB 0D 0A	Найменування юридичної особи
8	UA783226690000026 005012107133	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 30 30 35 30 31 32 31 30 37 31 33 33 0D 0A	Номер рахунку
9	UAN124.45	55 41 48 31 32 34 2E 34 35 0D 0A	Сума/валюта
10	40723823	34 30 37 32 33 38 32 33 0D 0A	ЄДРПОУ
11		0D 0A	Ціль
12		0D 0A	Reference
13	Оплата за цемент M500	D0 A1 D0 BF D0 BB D0 B0 D1 82 D0 B0 20 D0 B7 D0 B0 20 D1 86 D0 B5 D0 BC D0 B5 D0 BD D1 82 20 D0 9C 35 30 30 0D 0A	Призначення платежу
14		0D 0A	Відображення (дисплей)

Таблиця 3

Обслуговування в стоматологічній клініці

№ з/п	Вміст поля		Назва поля
	текст	HEX	
1	2	3	4
1		20 0D 0A	Код старту додатка
2	BCD	42 43 44 0A	Службова мітка
3	001	30 30 31 0A	Версія
4	1	31 0A	Кодування
5	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
6		0A	ВІС
7	ТОВ "Стоматологія"	D0 A2 D0 9E D0 92 20 C2 AB D0 A1 D1 82 D0 BE D0 BC D0 B0 D1 82 D0 BE D0 BB D0 BE D0 B3 D1 96 D1 8F C2 BB 0A	Найменування юридичної особи
8	UA7832266900000260 05012107358	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 30 30 35 30 31 32 31 30 37 33 35 38 0A	Номер рахунку
9	UAN1034.28	48 52 4E 31 30 33 34 2E 32 38 0A	Сума/валюта
10	40723824	34 30 37 32 33 38 32 34 0A	ЄДРПОУ
11		0A	Ціль
12		0A	Reference

Продовження додатка 2
Продовження таблиці 3

1	2	3	4
13	Стоматологічні послуги	D0 A1 D1 82 D0 BE D0 BC D0 B0 D1 82 D0 BE D0 BB D0 BE D0 B3 D1 96 D1 87 D0 BD D1 96 20 D0 BF D0 BE D1 81 D0 BB D1 83 D0 B3 D0 B8 0A	Призначення платежу
14		0A	Відображення (дисплей)

Переказ фізичній особі

№ з/п	Вміст поля		Назва поля
	текст	HEX	
1	2	3	4
1		20 0D 0A	Код старту додатка
2	BCD	42 43 44 0D 0A	Службова мітка
3	001	30 30 31 0D 0A	Версія
4	1	31 0D 0A	Кодування
5	UCT	55 43 54 0D 0A	Функція
6		0D 0A	ВІС
7	Шевченко Тарас Петрович	D0 A8 D0 B5 D0 B2 D1 87 D0 B5 D0 BD D0 BA D0 BE 20 D0 A2 D0 B0 D1 80 D0 B0 D1 81 20 D0 9F D0 B5 D1 82 D1 80 D0 BE D0 B2 D0 B8 D1 87 0D 0A	Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи
8	UA78322669000002620501 2107136	55 41 37 38 33 32 32 36 36 39 30 30 30 30 30 32 36 32 30 35 30 31 32 31 30 37 31 33 36 0D 0A	Номер рахунку
9	UAH150.00	55 41 48 31 35 30 2E 30 30 0D 0A	Сума/валюта
10	3045312215	33 30 34 35 33 31 32 32 31 35 0D 0A	РНОКПП

Продовження додатка 2
Продовження таблиці 4

1	2	3	4
11		0D 0A	Ціль
12		0D 0A	Reference
13	Повернення боргу за обід у кафе	D0 9F D0 BE D0 B2 D0 B5 D1 80 D0 BD D0 B5 D0 BD D0 BD D1 8F 20 D0 B1 D0 BE D1 80 D0 B3 D1 83 20 D0 B7 D0 B0 20 D0 BE D0 B1 D1 96 D0 B4 20 D1 83 20 D0 BA D0 B0 D1 84 D0 B5 0D 0A	Призначення платежу
14		0D 0A	Відображення (дисплей)

